

Bog anmeldelser

Af cand. oecon. Erik Johnsen.

Anmeldelserne koncentrerer sig i dette nr. om nyere bøger indenfor O. R. Det bør bemærkes, at en række O. R. bøger allerede er anmeldt i Erhvervsøkonomisk Tidsskrift. Blandt de vigtigste af disse kan nævnes *Churchman, Ackoff and Arnoff*, ed.: *Introduction to Operations Research*, *Mc Closkey and Trefethen*, ed.: *Operations Research for Management I*, og *Mc Closkey and Copping*, ed.: *Operations Research for Management II* og *Bowman and Fetter: Analysis for Production Management*. *R. D. G. Allen: Mathematical Economics* må nævnes som et grundlag.

Af bøger, der vil blive anmeldt i kommende numre kan nævnes *Norregaard Rasmussen og Stetting: Matematik for Økonomer* og *Kemeny, Snell and Thompson: Introduction to Finite Mathematics*, der begge som Allens bog giver et vist grundlag. *Martin Shubiks* vigtige bog indenfor spilteorien: *Strategy and Market Structure* er modtaget for sent til dette nr., men vil få en særlig omtale.

Nedennævnte bøger giver sammen med de i dette hæfte i fodnoterne refererede bøger og artikler en allround reference til alle væsentlige aspekter af O. R.

Operations Research Group, Case Institute of Technology: A Comprehensive Bibliography on Operations Research. John Wiley & Sons, Inc. 1958. 188 s., \$ 6,50.

Dette er nr. 4 i rækken af publikationer fra Operations Research Society of America og en ret vigtig publikation for de, der interesserer sig for O. R. og dens anvendelse.

Bibliografien indeholder ca. 3000 titler på bøger, tidsskriftartikler, symposier og

halvoffentligt cirkulerende afhandlinger. De to sidste kategorier indeholder navnlig stof fra U.S.A. og er måske særligt værdifuldt for den europæiske læser, der ikke har mulighed for at følge denne betydelige halv-private udvekslingsvirksomhed.

De vigtigste O. R. tidsskrifter er fuldstændigt listede. Det gælder O. R. Journal, Management Science, O. R. Quarterly og Naval Research Logistics Quarterly. Mange tilgrænsende tidsskrifter som *Econometrica* og *Journal of Industrial Engineering* er gennemgået, og der er udtaget det, der er af speciel interesse for O. R.-folk. Dog er det hovedsagelig engelsksprogede ting, der er medtaget i tidsskrifterne. Strengt taget burde man vel som i „Blackstone-serierne“ have ladet en person med specielt kendskab til hvert af de europæiske sprog foretage udvalg af læseværdige og vigtige uoversatte ting.

Bibliografien har to hovedindgange, nemlig forfatternavn og emne. Men det gør den så fortræffelig – og efterlignelsesværdi – er, at hver artikel er forsynet med en kode på 10 let overskuelige tal. Det første angiver, om der er tale om en bog, en oversigtsartikel, en anvendelse, en metodologisk afhandling o.s.v.. De næste to tal angiver den branche, der er involveret, de næste to hvilket fagområde, der er involveret, f. eks. reklame. Dernæst følger kodetal for den O. R.-teknik, der er anvendt, f. eks. køteori, spilteori o.s.v. De sidste tal giver dels hvilket videnskabsområde, der er berørt, f. eks. decisionsteori og en samlegruppe, der er kaldt „Aspects of practice“.

Er man f. eks. interesseret i dynamisk programmering i distribution og transport, løber man kolonne 4 og 5 igennem og

standser op på kodetallet 08. Her udtager man så de referencer, der i kolonne 6 og 7 har koden 04. Hele bogen kan blades igennem på 10 minutter, og så har man de væsentligste referencer op til og med 1956. Det må vist siges at være effektivt. (Det bør lige bemærkes at der er en supplerende bibliografi for 1957, men den synes ikke at være helt fuldstændig).

Dette er et særdeles fortjenstfuldt og nyttigt arbejde, og man ser meget gerne en ny udgave hvert tredje år.

For folk, der har stående et IBM maskineri kan det tilføjes, at hele bibliografien fås på IBM kort formedelst \$ 35, og så har man formentlig sine referencer på en halv snes sekunder, excl. den tid, det tager at trykke på knappen til sorteren.

Andrew Vazsonyi: Scientific Programming in Business and Industry, 1958, 474 p., John Wiley and Sons. \$ 13.50.

Vazsonyi er en af de kendteste praktikere inden for operationsanalysen. Gennem sit arbejde som konsulent for en række firmaer i U.S.A. har han dels mægtet at anvende gængs teori og dels at skabe ny. Hans indsats som nyskaber ligger navnlig på produktionsplanlægningens område, og man kender en del af disse ting fra artikler i *Operations Research*, (Journal of the O. R. Society of America) og *Management Science*, men her er de samlet i de tre sidste kapitler under overskrifter som: tidsplanlægning for samlebandsproduktion, tidsplanlægning i maskinværksteder og en matematisk model for produktionsplanlægning. Disse afsnit må betragtes som Vazsonyi's originale bidrag til operationsanalysen.

Vazsonyi er oprindelig matematiker og fysiker, men kom gennem O. R.-jobs i den amerikanske flåde ind i operationsanalyse for private firmaer. Det er hans erfaringer fra dette arbejde, der er nedfældet i denne bog. Han henvender sig

direkte til forretningsfolk. Som han selv skriver: til forretningsmanden, til direktøren, regnskabschefen, salgsschefen, produktionschefen og til den, der sidder på pengekassen. Efter at have læst bogen må man vist konstatere, at dette er rigtigt og at folk uden matematiske forkundskaber vil være i stand til at få ikke så lidt ud af denne indføring i største delen af det område, operationsanalysen i dag spænder over.

Materialet til bogen stammer fra et kursus forf. har holdt for forretningsfolk (50 timer spændende over 6 måneder), men forf. mener, at folk med interesse for feltet kan læse bogen på et par måneder, idet han dog advarer mod at tro, at man så er ekspert i operationsanalyse. Det bogen kan give er en forståelse af, hvad det er Vazsonyi kalder videnskabelig planlægning, hvad det betyder for praksis og specielt hvad det kunne medvirke til af løsninger af konkrete problemer i læserens virksomhed.

Der er grund til at fremhæve følgende sentens i forordet: Denne bog er forskellig fra andre matematiske bøger, man løber over indenfor problemkredsen, hvilket ganske simpelt skyldes, at det ikke er nogen lærebog i matematik, men en bog om virksomhedsledelse. De mange ligninger i bogen har ikke til formål at skræmme læseren, men de er ganske simpelt den bedste måde at beskrive de pågældende økonomiske problemer på. Anmelderen vil gerne skrive under på dette, det er faktisk lykkedes Vazsonyi at lave en særdeles glidende og velmotiveret indførelse i praktiske økonomiske problemer, der kan gøres vanskeligt tilgængelige uden tilstrækkelige matematiske forkundskaber.

Dette må dog siges med en enkelt undtagelse, der som sædvanlig gælder det statistiske afsnit i bøger af samme tilsnit som denne. Selv om der kan laves en meget jævn overgang fra et praktisk problem til en matematisk model af det, er